

cutting through complexity

Umowy reasekuracyjne – niestandardowe transakcje

Kamil Józwik

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

Zamknięcie roku – wpływ zmian
regulacyjnych na rachunkowość
i sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń

Umowy reasekuracyjne – niestandardowe transakcje

01

Ujęcie księgowe reasekuracji

02

Reasekuracja w oddziale zakładu ubezpieczeń

The background image is a close-up, shallow depth-of-field shot of a person's hand using a silver calculator. The hand is positioned over several overlapping financial documents. One document in the foreground features a line graph with a fluctuating line, and another document below it shows a table with columns and rows of numbers. The overall color palette is dominated by blues and greys, with the white of the calculator and the skin of the hand providing contrast.

01

Ujęcie księgowe reasekuracji

Ujęcie księgowie reasekuracji (1/16)

■ Przykład 1

1 stycznia 201X r. zakład ubezpieczeń A podpisał z zakładem ubezpieczeń B umowę reasekuracji – proporcjonalną umowę kwotową. Umową została objęta część portfela zakładu ubezpieczeń B stanowiącą roczne polisy ubezpieczenia (AC komunikacyjne). Umowa reasekuracji została zawarta na 1 rok, wygasa zatem w dniu 31 grudnia 201X r.

Ponadto, w treści umowy zawarto następujące zapisy:

- Zakład ubezpieczeń A przyjął 25% ryzyka związanego z reasekurowanym portfelem,
- Ustalono prowizję w wysokości 20%,
- Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń A z tytułu zawartej umowy reasekuracyjnej rozpoczyna się i wygasa wraz z odpowiedzialnością zakładu ubezpieczeń B w odniesieniu do wystawionych w okresie obowiązywania umowy reasekuracyjnej rocznych polis AC komunikacyjnego (***tzw. Risk attaching basis, podejście oparte na ryzyku, bez portfela wejścia***),
- Szacowany przypis składki w okresie umowy to PLN 10 mln, w pierwszym półroczu faktyczny PLN 6 mln. Po pierwszym półroczu zakład ubezpieczeń B zmodyfikował szacunek do PLN 12 mln i powiadomił o tym zakład ubezpieczeń A.

Jaki wpływ na księgi zakładu ubezpieczeń A i B miały powyższe operacje wg stanu na dzień 30 czerwca 201X r.?

Ujęcie księgowe reasekuracji (2/16)

■ Przykład 1 – założenia

Miesiąc 201X r. (PLN tys.)	Składka przypisana brutto zakładu B
Styczeń	2 000
Luty	1 000
Marzec	500
Kwiecień	500
Maj	1 000
Czerwiec	1 000
Łącznie	6 000

- W przykładzie pomija się kwestię rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wypłaconych odszkodowań, kosztów akwizycji zakładu ubezpieczeń B.

Ujęcie księgowe reasekuracji (3/16)

■ Przykład 1 – koncepcja graficzna założenia *risk attaching*

„**Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń A z tytułu zawartej umowy reasekuracyjnej rozpoczyna się i wygasa wraz z odpowiedzialnością zakładu ubezpieczeń B w odniesieniu do wystawionych w okresie obowiązywania umowy reasekuracyjnej rocznych polis AC komunikacyjnego.**”

1 stycznia 201X r.

31 grudnia 201X r.

31 grudnia 201X+1 r.

■ Przykład 1 – rozwiązanie

Zakład ubezpieczeń B

Reasekuracja Bierna

Ujęcie księgowe reasekuracji (5/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń B

(1) W pierwszym półroczu 201X r. lub na dzień 30 czerwca 201X r. zakład ubezpieczeń B rozpoznał w księgach rachunkowych:

- Składkę przypisaną brutto w wysokości PLN 6 000 tys.,
- Rezerwę składki w wysokości PLN 4 300 tys.,

(2) a następnie udział reasekuratora w składce (PLN 1 500 tys. tj. 25% składki przypisanej) i rezerwie składki (PLN 1 075 tys. tj. 25% wartości tej rezerwy),

(3) oraz przychody z prowizji reasekuracyjnej w kwocie PLN 300 tys. (20% od udziału reasekuratora w składce), odroczył je w czasie, a następnie po półroczu 201X r. rozliczył odpowiednią część prowizji reasekuracyjnej w przychody stosując tę samą proporcję co przy rezerwie składek.

Ujęcie księgowo reasekuracji (6/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń B

– Przyjęte założenia:

Miesiąc 201X r. (PLN tys.)	Składka przypisana brutto zakładu B	Rezerwa składki na dzień 30.06.201X r.	Udział reasekuratora w składce (25%)	Udział reasekuratora w rezerwie składki (25%)	Prowizja reasekuracyjna (20%)	Odroczona prowizja
Styczeń	2 000	1 080	500	270	100	54
Luty	1 000	630	250	157,5	50	31
Marzec	500	350	125	87,5	25	18
Kwiecień	500	400	125	100	25	20
Maj	1 000	880	250	220	50	44
Czerwiec	1 000	960	250	240	50	48
Łącznie	6 000	4 300	1 500	1 075	300	215

Ujęcie księgowe reasekuracji (7/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń B

Składka przypisana brutto (RT)		Rozrachunki bieżące z ubezpieczającymi (BS)		Rozrachunki bieżące z reasekuratorami (BS)	
	6000 (1a)	(1a) 6000		(3a) 300	1500 (2a)
Zmiana stanu rezerwy składki (RT)		Rezerwa składki (BS)			
(1b) 4300			4300 (1b)		
Udział reasekuratora w składce (RT)		Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek (RT)		Udział reasekuratora w rezerwie składki (BS)	
(2a) 1500			1075 (2b)	1075 (2b)	
Prowizje reasekuracyjne (RT)		Odroczone prowizje reasekuracyjne (BS)			
(3b) 300	300 (3a)		300 (3b)		
	85 (3c)	(3c) 85			

Ujęcie księgowe reasekuracji (8/16)

- **Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń B – podstawowe linie w sprawozdaniu finansowym:**

Pozycja	Wartość PLN tys. Okres 6 m-cy zakończony 30 czerwca 201X r.
Składki (RT)	1 275
<i>Składka przypisana brutto</i>	6 000
<i>Udział reasekuratora w składce przypisanej brutto</i>	1 500
<i>Zmiana stanu rezerwy składki</i>	4 300
<i>Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerwy składki</i>	1 075
Prowizje reasekuracyjne (RT)	85
Wynik techniczny	1 360
Należności od ubezpieczających (BS)	6 000
Należności z tytułu reasekuracji (BS)	300
Udział reasekuratora w rezerwie składki (BS)	1 075
Zobowiązania z tytułu reasekuracji (BS)	1 500
Przychody przyszłych okresów (BS)	215

- Przykład 1 – rozwiązanie

Zakład ubezpieczeń A

Reasekuracja Czynna

Ujęcie księgowe reasekuracji (10/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń A

(1) Zakład ubezpieczeń A rozpoznał w księgach rachunkowych z tytułu zawartej umowy reasekuracyjnej:

- 1 stycznia 201X r. składkę przypisaną brutto w kwocie PLN 2 500 tys. (tj. 25% z PLN 10 mln),
- Przed zamknięciem ksiąg rachunkowych, z uwagi na otrzymaną informację od zakładu ubezpieczeń B, składka przypisana brutto została skorygowana (podwyższona) o PLN 500 tys.,
- Rezerwę składki – do wysokości rozpoznanej (skorygowanej później) składki przypisanej brutto,
- Koszty prowizji reasekuracyjnej w kwocie PLN 600 tys. (20% składki) i odroczył je w czasie.

(2) 30 czerwca 201X r. zakład ubezpieczeń A:

- rozwiązał rezerwę składki w wysokości PLN 420 tys. (na bazie informacji z zakładu B odnośnie zarabiania się składki tj. 14% (100%-86%) z PLN 3000 tys.),
- rozliczył koszty prowizji reasekuracyjnych w kwocie PLN 84 tys. (analogicznie jak dla rozliczenia w czasie rezerwy składki).

Ujęcie księgowe reasekuracji (11/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń A

– Przyjęte założenia:

Miesiąc 201X r. (PLN tys.)	Składka przypisana brutto zakładu B	Rezerwa składki zakładu B
Styczeń	2 000	1 080
Luty	1 000	630
Marzec	500	350
Kwiecień	500	400
Maj	1 000	880
Czerwiec	1 000	960
Łącznie 6 m-cy 201X r.	6 000	4 300
Kolejne miesiące (szacunek)	6 000	6 000
ŁĄCZNIE	12 000	10 300

86%

Ujęcie księgowe reasekuracji (12/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń A

Składka przypisana brutto (RT)		Rozrachunki bieżące z cedentami (BS)	
	2500 (1a)	(1a) 2500	
	500 (1b)	(1b) 500	
			600 (1e)
Zmiana stanu rezerwy składki (RT)		Rezerwa składki (BS)	
(1c) 2500			2500 (1c)
(1d) 500			500 (1d)
	420 (2a)	(2a) 420	
Koszty akwizycji (RT)		Aktywowane koszty akwizycji (BS)	
(1e) 600		(1f) 600	
	600 (1f)		84 (2b)
(2b) 84			

Ujęcie księgowo reasekuracji (13/16)

■ Przykład 1 – rozwiązanie zakład ubezpieczeń A

- Podstawowe linie w sprawozdaniu finansowym:

Pozycja	Wartość PLN tys. Okres 6 m-cy zakończony 30 czerwca 201X r.
Składki (RT)	420
<i>Składka przypisana brutto</i>	3 000
<i>Udział reasekuratora w składce przypisanej brutto</i>	0
<i>Zmiana stanu rezerwy składki</i>	2 580
<i>Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerwy składki</i>	0
Koszty akwizycji (RT)	84
Wynik techniczny	336
Należności z tytułu reasekuracji (BS)	3 000
Aktywowane koszty akwizycji (BS)	516
Zobowiązania z tytułu reasekuracji (BS)	600

Ujęcie księgowe reasekuracji (14/16)

■ Przykład 1 – porównanie sprawozdań zakładu ubezpieczeń A i B

Pozycja	ZAKŁAD B CEDENT	ZAKŁAD A REASEKURATOR
Składki (RT)	1 275	420
<i>Składka przypisana brutto</i>	6 000	3 000
<i>Udział reasekuratora w składce przypisanej brutto</i>	1 500	0
<i>Zmiana stanu rezerwy składki</i>	4 300	2 580
<i>Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerwy składki</i>	1 075	0
Prowizje reasekuracyjne B (RT) / Koszty akwizycji (RT) A	85	84
Wynik techniczny	1 360	336
Należności od ubezpieczających (BS)	6 000	0
Należności z tytułu reasekuracji (BS)	300	3 000
Udział reasekuratora w rezerwie składki (BS)	1 075	
Zobowiązania z tytułu reasekuracji (BS)	1 500	600
Przychody przyszłych okresów (BS) B / Aktywowane koszty akwizycji (BS) A	215	516

Ujęcie księgowo reasekuracji (15/16)

■ Przykład 1 – porównanie sprawozdań zakładu ubezpieczeń A i B

- Z uwagi na to, że zakład ubezpieczeń A (reasekurator) bazuje na danych szacunkowych dotyczących całego okresu objętego umową reasekuracji (skorygowanych na półrocze) rozpoznał składkę przypisaną brutto w większej wartości niż zakład ubezpieczeń B (cedent) udział reasekuratora w składce, który rozpoznaje go na bazie składki rzeczywistej.
- Powyższe przekłada się także na rozpoznanie sald odroczonej kosztów/przychodów zawarcia umowy reasekuracyjnej.

Ujęcie księgowe reasekuracji (16/16)

- **Odpowiedzialność reasekuratora na bazie szkód zaistniałych w okresie umowy reasekuracyjnej**
- Odpowiedzialność reasekuratora może zostać określona w umowie w taki sposób, że obejmie zdarzenia ubezpieczeniowe, które wydarzą się w reasekurowanym portfelu ubezpieczeniowym w okresie obowiązywania umowy reasekuracyjnej.
- **Tzw. *Claims occurring basis, podejście oparte na szkodach, z portfelem wejścia.***

The background of the slide features a close-up, shallow depth-of-field photograph. A person's hand is visible, with fingers resting on a silver calculator. The calculator is placed on top of several overlapping documents. One document in the foreground shows a line graph with a fluctuating line, typical of financial data. Another document below it has a table with columns and rows of numbers. The overall color palette is light and professional, with a green geometric shape on the left side.

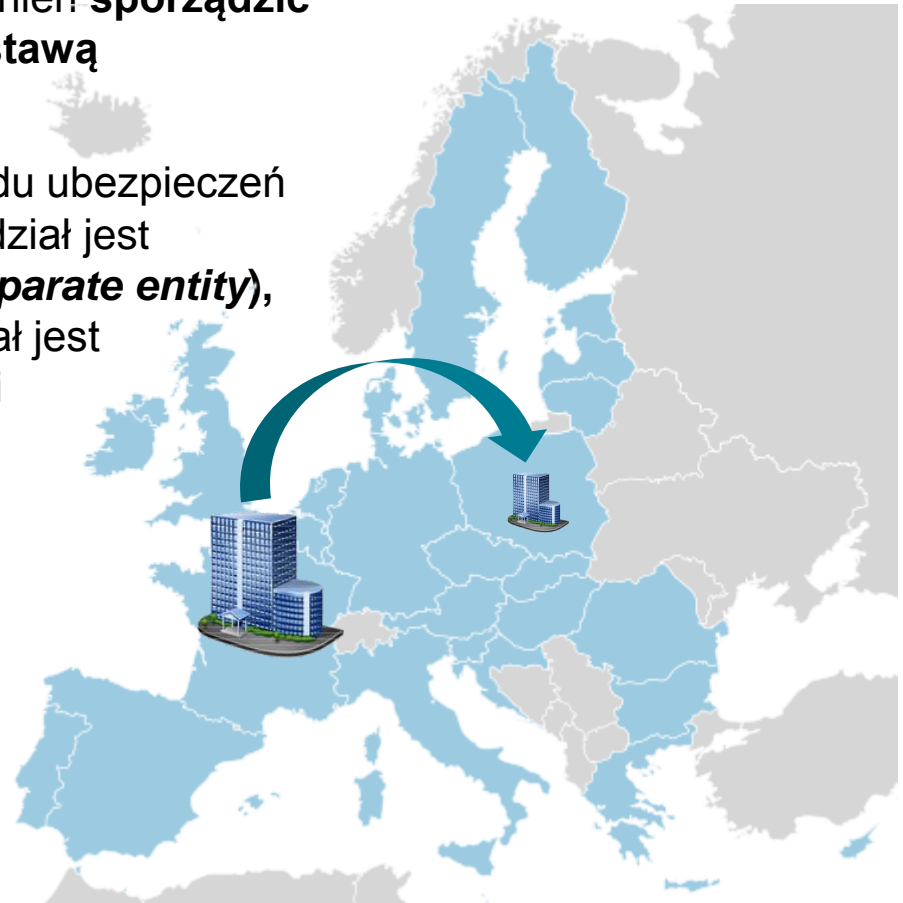
02

Reasekuracja w oddziale zakładu ubezpieczeń

Reasekuracja w oddziale zakładu ubezpieczeń (1/4)

Problematyka zagadnienia

- Z punktu widzenia przepisów rachunkowych w Polsce oddział zakładu ubezpieczeń, o ile spełnia wymagania ustawowe, powinien **sporządzić sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości** i poddać je badaniu.
- Sprawozdanie finansowe oddziału zakładu ubezpieczeń należy sporządzić przy założeniu, że oddział jest **oddzielną, samodzielną jednostką (*separate entity*)**, pomimo tego, że w rzeczywistości oddział jest częścią innego przedsiębiorstwa – spółki macierzystej.
- **W jaki sposób należy odzwierciedlić w sprawozdaniu finansowym oddziału zakładu ubezpieczeń sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości efekt zawartych umów reasekuracyjnych?**

Reasekuracja w oddziale zakładu ubezpieczeń (2/4)

Kluczowe zagadnienia do rozważenia

- **Intencja spółki macierzystej** w zakresie ochrony portfela ubezpieczeń:
 - czy jedynie na poziomie spółki macierzystej,
 - czy na poziomie samego oddziału zakładu ubezpieczeń,
 - czy na obu poziomach jednocześnie.

- **Zapisy umowy reasekuracyjnej:**
 - Z uwagi na to, że oddział **nie jest osobą prawną** nie może zawierać umów we własnym imieniu.
 - Umowa reasekuracji zawarta pomiędzy spółką macierzystą a reasekuratorem może wprost wskazywać na portfel oddziału zakładu ubezpieczeń lub nie.
 - Rozliczanie efektów umowy reasekuracyjnej zależy także od ustaleń pomiędzy spółką macierzystą a oddziałem.

Reasekuracja w oddziale zakładu ubezpieczeń (3/4)

Umowa reasekuracji może zatem:

1

- **dotyczyć bezpośrednio** portfela oddziału zakładu ubezpieczeń

2

- **nie dotyczyć bezpośrednio** portfela oddziału zakładu ubezpieczeń, aczkolwiek pomiędzy spółką macierzystą a oddziałem jest zawarte **porozumienie** w zakresie rozliczania efektów umowy reasekuracyjnej

3

- **nie dotyczyć bezpośrednio** portfela oddziału zakładu ubezpieczeń i **brak porozumienia** pomiędzy spółką macierzystą a oddziałem w zakresie rozliczania efektów umowy reasekuracyjnej

Reasekuracja w oddziale zakładu ubezpieczeń (4/4)

■ Aspekt podatkowy

- Czy brak rozpoznania w sprawozdaniu finansowym/księgach oddziału zakładu ubezpieczeń efektów umów reasekuracji, jej wpływ mógłby zostać uznany przez organy skarbowe za **nieodpłatne świadczenie ze strony spółki macierzystej**?
 - Pytania, na które należy odpowiedzieć:
 - Czy oddział zakładu ubezpieczeń jest **stroną umowy reasekuracyjnej**?
 - Czy oddział **partycypuje w rozliczeniach** z tytułu zawartej umowy reasekuracyjnej tj. czy oddział zakładu ubezpieczeń dokonuje **zarachowań** udziału reasekuratora w poszczególnych elementach składowych sprawozdania finansowego, czy ostatecznie mają miejsca **przepływy pieniężne**?

Prelegent KPMG:

Kamil Józwik
Menedżer
*Departament Audytu Instytucji
Finansowych*

T: +48 664 080 018
kamiljozwik@kpmg.pl

KPMG

cutting through complexity

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

Zamknięcie roku – wpływ zmian
regulacyjnych na rachunkowość
i sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń

© 2015 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.